

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-180/22-C

Název	Základní škola a Mateřská škola J. Š. Baara, Jírovцова 9/a, České Budějovice
Sídlo	Jírovцова 9/a, 370 01 České Budějovice
E-mail	reditel@zsbaara.cz
IČ	60077417
Identifikátor	600057640
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimír Čunát
Zřizovatel	Statutární město České Budějovice
Místo inspekční činnosti	Jírovцова 9/a, 370 01 České Budějovice Staroměstská 16, 370 04 České Budějovice
Termín inspekční činnosti	28. 3. 2022, 30. 3. 2022 a 31. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola J. Š. Baara, Jírovцова 9/a, České Budějovice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny-výdejny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 470 žáků ve 20 třídách

a v mateřské škole 88 dětí ve čtyřech třídách. K zájmovému vzdělávání bylo přihlášeno v pěti odděleních školní družiny 124 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve své funkci od roku 2004. Ke zkvalitnění řízení školy posílil vedení o dalšího zástupce, aktuálně jsou v základní škole dva zástupci ředitele. Většinu kompetencí k řízení mateřské školy ředitel účelně delegoval na vedoucí učitelku. Ředitel je úspěšný zejména v oblasti získávání finančních prostředků na zlepšování materiálních podmínek školy a pro zajištění personální podpory pedagogického týmu. Prostřednictvím zájmové činnosti se mu dlouhodobě daří budovat pozitivní obraz školy směrem k veřejnosti. Na základě aktuálního vyhodnocení činnosti školy zpracoval novou strategii rozvoje školy. Vlastní hodnocení školy, ze kterého vycházel, však dostatečně nepostihlo všechny potřebné oblasti a řada slabých stránek školy nebyla identifikována. Kontrolní činnost prováděná vedením školy není důsledná a nezaměřuje se v patřičné míře na všechny součásti školy. Kontrolní a evaluační činnosti na úrovni mateřské školy jsou realizovány lépe, zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy a vedoucí učitelka z výsledků vyvozuje odpovídající závěry pro další práci.

Škola vytvořila vhodné podmínky pro zlepšení přenosu informací. Začal se intenzivněji využívat systém Bakaláři a byl též doplněn o nové moduly. K efektivnější komunikaci s jednotlivými aktéry vzdělávání na základě jasně stanovených pravidel (např. k vyřizování stížností a podnětů, k činnosti uvádějících učitelů atp.) škola zatím hledá cestu.

V pedagogickém sboru základní školy působí kromě vyučujících též asistenti pedagoga. Sbor prochází průběžnou obměnou, aktuálně vykazují pedagogičtí pracovníci velmi rozdílnou úroveň pedagogických dovedností. I když se vzájemně podporují, jejich spolupráce nevede ke zvyšování kvality jejich práce v potřebné míře. Činnost předmětových komisí není vždy funkční. Obvykle se věnují organizačním záležitostem. Problematickými oblastmi s negativním dopadem na vzdělávání žáků, jako je hodnocení žáků a jejich vzdělávací výsledky, metody a formy výuky či podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se nezabývají v náležitém rozsahu. Z hospitační činnosti realizované vedením školy není vyučujícím vždy poskytována konkrétní zpětná vazba. Ředitel školy vede s pedagogy o jejich práci rozhovory, efektivnější způsoby umožňující systematicky sledovat pokrok pedagogů škola nevyužívá. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází převážně z jejich zájmu, potřeby školy a slabá místa v práci pedagogů nejsou při jeho plánování adekvátně zohledňována. Využívání poznatků získaných v rámci dalšího vzdělávání v pedagogické práci se v základní škole daří pouze částečně, v rámci hospitační činnosti vedení školy této oblasti nevěnuje odpovídající pozornost. V mateřské škole je tato oblast zajištěna účelněji.

Škola promyšleně podporuje rozvoj osobnosti žáků funkčně organizovanou spoluprací s řadou významných místních partnerů. Při různých příležitostech zajišťuje kulturní vystoupení pro město, spolupracuje s různými druhy škol a řadou specializovaných institucí. Prostřednictvím činnosti žakovské rady vhodně podporuje rozvoj sociálních kompetencí a demokratických hodnot žáků a občansky aktivního přístupu žáků k životu.

Oblast materiálního zabezpečení školy se průběžně zlepšuje. Zrekonstruovaný objekt základní školy je bezbariérový. K dispozici je řada odborných učeben s adekvátním vybavením, knihovna, všechny učebny jsou vybaveny didaktickou technikou. Ve výuce je však vybavení využíváno v omezené míře, vedení při svých hospitacích nevěnuje této oblasti patřičnou pozornost. Ve škole je jedna tělocvična, která potřebám školy nestačí, žáci proto

na výuku tělesné výchovy docházejí do tělocvičny blízké školy. Za příznivého počasí je k výuce tělesné výchovy využíváno nové multifunkční hřiště v areálu školy. Na něj navazuje volnočasový prostor s pískovištěm a herními a odpočinkovými prvky, který velmi intenzivně využívá školní družina, avšak k vzhledem k počtu účastníků je jeho vybavení poddimenzované. Dále souběžné využívání těchto funkčně zcela odlišných, avšak bezprostředně sousedících zón představuje z hlediska bezpečnosti účastníků školní družiny potenciální riziko. Ani další zázemí školní družiny není optimální a přiměřené prostorové podmínky s adekvátním vybavením pro kvalitní trávení volného času nemají všechna oddělení. Od poslední inspekční činnosti se zlepšilo vybavení školní zahrady v mateřské škole. Ačkoli místo nedisponuje travnatou plochou, umožňuje dětem odpovídající pohyb i relaxaci. Třídy jsou vybavené kvalitními hračkami a didaktickými pomůckami, které dávají všem dětem široký prostor ke hrám i činnostem podporujícím jejich všestranný rozvoj.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola se profiluje bohatou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů podporující rozvoj žáků podle jejich zájmů a osobnostních předpokladů. Škola nabízí výuku anglického jazyka od 1. ročníku, rozšířenou výuku hudební výchovy, na druhém stupni pak řadu volitelných předmětů naukového, uměleckého i sportovního zaměření. Třídy se na výuku různých předmětů často dělí na menší skupiny žáků, ojediněle je využívána též tandemová výuka. Těmito organizačními opatřeními škola vhodně usiluje o zvýšení efektivity výuky, jejich potenciál byl však využitý pouze zčásti, mezi jednotlivými vyučujícími byly zaznamenány značné rozdíly. Stanovit odpovídající vzdělávací cíle, které zohledňovaly potřeby všech žáků a zaměřovaly výuku nejen na znalosti, ale též na rozvoj dovedností a postojů, dokázali pouze někteří vyučující.

V hospitovaných hodinách nevhodně převažovala frontální výuka. Žáky se zpravidla nedařilo aktivizovat v potřebné míře, výuka byla zvláště pro žáky na druhém stupni jednotvárná a málo motivující. Rovnoměrnější střídání činností frontálních a individuálních, efektivní skupinová práce, která pozitivně ovlivňovala žakovskou iniciativu a spolupráci při učení, byla realizována pouze v části hodin zejména na prvním stupni. Obdobně též účelná práce vyučujících a žáků s didaktickou technikou a adekvátní podpora názornosti využíváním pestré nabídky didaktických pomůcek byla zaznamenána spíše na prvním stupni.

Většinou ve výuce chyběl odpovídající prostor pro hledání řešení, navrhování postupů, obhajování vlastních názorů, vyvozování souvislostí, obsahově náročnější komunikaci, účelný rozvoj kooperativních dovedností a funkčních gramotností. Vyučující zpravidla nevytvářeli dostatek příležitostí k vyhledávání a třídění informací, práci s různými informačními zdroji, s autentickými texty. Využívané metody vedly spíše k pasivnímu přijímání informací žáky, kritické myšlení nebylo patřičně rozvíjeno. Vyučující často nevyužívali mezipředmětové souvislosti, nepropojovali v dostatečné míře probíraná témata se zkušenostmi žáků z reálných situací. Ve výuce nebyla v odpovídající míře využívána diferenciaci ani směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ani směrem k žákům nadaným. Individuální přístup byl účelně zajištěn pouze v některých hodinách s asistenty pedagoga, kvalita jejich práce byla rozdílná. Efektivně využívat asistenty pedagoga ve výuce se dařilo jen některým vyučujícím.

Učitelé zpravidla navozovali pozitivní pracovní atmosféru, která přirozeným způsobem podporovala žáky k plnění zadaných úkolů a spontánnímu vyjadřování. Žáci respektovali nastavená pravidla, ochotně plnili zadané úkoly. Vyučující žáky průběžně motivovali pochvalami, práce s chybou a poskytování funkční zpětné vazby bylo méně časté. Byl však

zaznamenán i nevstřícný přístup k žákům či hodnocení nevhodně zaměřené spíše na selhávání žáků. Vyučující většinou nezvládli práci s časem. V závěru hodin často nebyl vytvořen náležitý prostor pro funkční shrnutí nové látky a celkové zhodnocení. Otázka vyučujícího na pochopení tématu byla zpravidla položena formálně v okamžiku, kdy již nebyl dostatek času na zodpovězení případných dotazů. Efektivní využití sebehodnocení a vzájemného hodnocení, které umožňuje sledování individuálního pokroku a motivuje žáky k dalšímu učení, se dařilo pouze výjimečně.

Rozvoj čtenářských dovedností je ve výuce průběžně podporován společnou mimočítankovou četbou a individuální četbou žáků. Školní družina se podílela na časově ohraničeném organizování čtenářských dílen, které výrazně podporovaly rozvoj čtenářství, pravidelnou součástí výuky se ale nestaly. Škola má bohatý a žánrově pestrý knižní fond školní knihovny, její uspořádání však pro žáky není vhodné a značně omezuje jejich samostatnost při výběru knih.

Škola účelně podporuje rozvoj pohybových aktivit žáků. Hospitované hodiny tělesné výchovy byly pro žáky přínosné. Promyšleným střídáním náročnějších a relaxačních činností vyučující udrželi zájem žáků, kteří se aktivně zapojovali po celou dobu výuky. Škola cíleně rozvíjí sportovní dovednosti žáků a přispívá ke zlepšování jejich fyzické kondice nabídkou sportovně zaměřených volitelných předmětů a zájmových kroužků a pravidelně organizovaných sportovních kurzů.

Řízení školní družiny není zcela funkční. Kontrolní činnost se na školní družinu nezaměřuje systematicky, nedostatky ve vedení povinné dokumentace byly zaznamenány a odstraněny až v průběhu inspekční činnosti. V rámci autoevaluce nebyly patřičně zohledněny zájmy účastníků školní družiny, neboť ne zcela vyhovující zázemí omezuje možnosti výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny. Během hospitací trávili účastníci většinu volného času spontánními venkovními aktivitami. Při zájmovém vzdělávání panovalo převážně příznivé klima podporující přátelské vztahy mezi účastníky a vychovatelkami. Školní družina vhodně zpestřuje volnočasovou nabídku kulturními a vzdělávacími akcemi, které vedou účastníky ke smysluplnému trávení volného času.

V průběhu předškolního vzdělávání bylo vhodně uplatňováno týdenní plánování, které upřesňovalo specifické vzdělávací cíle do konkrétní podoby se zaměřením na všechny oblasti rozvoje dítěte. Tematické celky a konkrétní náměty byly vybírány a upravovány ve vztahu ke konkrétní třídě a potřebám dětí a byly průběžně vyhodnocovány. Zvolená organizace vzdělávání probíhala cíleně s provázaností spontánních a řízených činností. Dostatek prostoru pro volnou hru, stejně jako časová uvolněnost umožňovaly reagovat na aktuální potřeby a přání dětí. Příznivá atmosféra a klima vzájemné důvěry měly pozitivní vliv na celkový proces učení a na adaptaci dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Efektivně byly zařazovány metody slovní, názorné a praktické, které posilovaly zvědavost a zájem dětí. Pravidelná pohybová cvičení zohledňovala zdravotní prospěšnost i potřebu psychického uvolnění dětí. Nabízené řízené činnosti poskytovaly prostor pro tvořivé objevování. Účelná pomoc při nezdaru umožnila zažít úspěch každému dítěti. Hodnoticí kruh po skončení činnosti se nezaměřoval v potřebné míře na formativní prvky hodnocení a sebereflexi dětí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při klasifikaci využívá škola zpravidla hodnocení známkou. Motivační potenciál slovního hodnocení je účelně využíván pouze výjimečně. Sledování individuálního pokroku žáků probíhá pouze v omezeném rozsahu, daří se spíše na prvním stupni. Úroveň individuálních

i skupinových výsledků vzdělávání žáků je zjišťována zejména pomocí standardních interních hodnotících nástrojů, jako je písemné a ústní zkoušení. Škola se též zapojuje do různých forem externího testování. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady, ta se však zaměřuje především na sumativní vyhodnocování, analytické práci s výsledky není věnována odpovídající pozornost. Hledání příčin slabých výsledků vzdělávání jednotlivců či skupin žáků, přijímání adekvátních opatření a sjednocování přístupu k hodnocení žáků napříč pedagogickým sborem se pedagogické radě nedaří v potřebné míře, úspěšnější nejsou ani předmětové komise.

Činnosti školního poradenského pracoviště dlouhodobě zajišťují vedle výchovného poradce a školního metodika prevence také speciální pedagog a školní psycholog. Metodická pomoc vyučujícím v této oblasti nemá vždy odpovídající kvalitu. Organizace nastavení péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dodržování platných doporučení školských poradenských zařízení a včasná identifikace žáků ohrožených školní neúspěšností vykazuje v některých případech rezervy. Plány pedagogické podpory jako účinný nástroj k předcházení školní neúspěšnosti přímo ve výuce jsou využívány výjimečně. Mimo výuku je žákům nabízeno doučování, škole se k zapojení podařilo motivovat většinu žáků, kterým je doučování určeno. Škola dle možností a potřeb realizuje preventivní aktivity, příležitostně spolupracuje též s osvědčenými externími subjekty. Škola deklaruje snahu o vytváření dobrých vzájemných vztahů a kvalitu školního klimatu. Systematická šetření ve všech třídách však škola neprovádí, získané informace o jeho kvalitě jsou tak neúplné. Efektivní způsoby řešení problémů v této oblasti ještě nejsou ve škole běžnou praxí.

Škola vhodně podporuje rozvoj osobnosti žáků. Nadaným žákům vytváří podmínky pro zapojování do řady soutěží a olympiád. Za úplatu škola organizuje řadu rozmanitých kroužků. Zájmová činnost školy je velmi pestrá a významně přispívá k rozvoji zálib a talentu účastníků, pozitivně ovlivňuje jejich všestranný rozvoj a zvláště činnost pěveckých sborů významně přispívá k prezentaci školy. Výsledky práce dětského folklorního souboru Bárováček, který má ve škole dlouholetou tradici, se významně podílejí na vytváření pozitivního obrazu školy směrem k veřejnosti. A zejména mimořádně úspěšný Českobudějovický dětský pěvecký sbor Carmína, který též působí pod hlavičkou školy, velmi úspěšně reprezentuje školu, město i kraj a pravidelně dosahuje velmi významných úspěchů a ocenění jak na celostátní, tak na mezinárodní úrovni.

Mateřská škola má kvalitně propracovaný systém vyhodnocování vzdělávacího pokroku jednotlivých dětí. Učitelky vedou o pokroku dětí portfolia, která jsou následně účelně využívána při individuální práci s dětmi. Pozitivním zjištěním bylo písemné zpracování plánů podpory pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti s odlišným mateřským jazykem včetně průběžného vyhodnocování pokroků těchto dětí. Škola promyšleně realizovaným procesem osvojování českého jazyka umožnila aktivní začleňování dětí zejména v sociální oblasti. Děti v posledním roce předškolní docházky mají na dobré úrovni komunikační dovednosti, samostatnost, je upevněn návyk správného úchopu psacího náčiní. Přínosná je logopedická péče ve formě depistáže a průběžných logopedických chviliek zařazených v denním programu i odborné intervence vedené logopedkou za účasti zákonných zástupců. Rodičům je také nabízena poradenská pomoc a kontakty na využití péče dalších odborníků.

Závěry

Vývoj školy

- Škola průběžně rozšiřuje nabídku volitelných a nepovinných předmětů k podpoře rozvoje žáků podle jejich zájmů a osobnostních předpokladů.
- Kapacita základní školy je dlouhodobě naplněna, ve škole průběžně narůstá počet žáků s podpůrnými opatřeními třetího a vyššího stupně.
- Od roku 2019 bylo vedení školy posíleno o dalšího zástupce ředitele, aktuálně jsou ve škole dva zástupci.
- Průběžně probíhá modernizace školy a jejího vybavení.
- V roce 2016 se osamostatnila část základní školy sídlící v jiné budově.

Silné stránky

- Škola dlouhodobě vytváří optimální podmínky pro zájmovou činnost žáků a efektivně tak podporuje rozvoj jejich zájmů a nadání. Zájmová činnost školy významně přispívá k vytváření pozitivního obrazu školy na veřejnosti.
- V mateřské škole jsou aktivně řízeny pedagogické procesy, systematicky vyhodnocována práce pedagogů a přijímána účinná opatření, která vedou k postupnému zkvalitňování předškolního vzdělání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve škole není důsledně vykonávána kontrolní činnost a systematická autoevaluace, následně nejsou přijímána adekvátní opatření ke zlepšení. Vedení školy při hospitační činnosti nevěnuje odpovídající pozornost oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a hodnocení výsledků vzdělávání, pedagogům není vždy poskytována konkrétní zpětná vazba využitelná pro jejich další pedagogický rozvoj.
- Využívané metody a formy výuky nevytváří příležitosti pro diferenciaci směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a k žákům nadaným ani pro dostatečnou aktivizaci žáků.
- V základní ani v mateřské škole není plně využíván potenciál formativního hodnocení pro dosahování maximálního individuálního pokroku žáků a dětí.
- Vyučujícím není vždy poskytováno náležité metodické vedení při realizaci podpory žáků v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení. Nedaří se vždy včasné identifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Zefektivnit řízení školy, zejména kontrolní a hodnotící činnosti, přijímat adekvátní opatření ke zlepšení stavu.
- Z hospitací poskytovat pedagogům konkrétní zpětnou vazbu využitelnou k jejich pedagogickému růstu, systematicky sledovat jejich pokroky, další vzdělávání plánovat s ohledem na potřeby pedagogické práce.
- Více využívat metody a formy práce umožňující potřebnou aktivizaci žáků a diferenciaci výuky, efektivněji využívat ve výuce asistenty pedagoga.
- Systematicky vytvářet ve výuce vhodné podmínky umožňující všem žákům opakovaně zažívat úspěch, důsledně se při hodnocení zaměřovat na sledování individuálního pokroku žáka, na pozitiva, nikoli na selhávání žáků, vždy se k žákům chovat s respektem.

- V základní i mateřské škole více využívat formativní hodnocení pro zvyšování motivace žáků a dětí k další práci s cílem maximalizovat jejich individuální pokrok.
- Zefektivnit činnost školního poradenského pracoviště. Nastavit funkčnější pravidla a vyučujícím poskytovat náležitě metodické vedení. Systematicky se zaměřit na důsledné poskytování podpůrných opatření v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení a na včasnou identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Činnost pedagogické rady a předmětových komisí více zaměřovat na sjednocování pedagogických postupů a analytickou práci s výsledky vzdělávání.
- Postupně vybudovat čtenářské koutky s cílem zpřístupnit žákům knižní fond školy a systematicky podporovat rozvoj čtenářství.
- Zlepšit organizaci školní družiny, vytvořit všem účastníkům podmínky pro kvalitnější trávení volného času.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Statutárním městem České Budějovice dne 23. 4. 2001 včetně dodatků č. 1 až 17, poslední ze dne 23. 7. 2015
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu kontroly
3. Školní vzdělávací program Základní školy J. Š. Baara s názvem „Škola dětem – děti škole“ platný od 1. 9. 2021, č. j. ZSaMS/142/2021
4. Školní řád základní školy platný od 1. 9. 2021
5. Výroční zpráva o činnosti základní školy za školní rok 2020/2021, č. j. ZSaMS/205/2021
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2021/2022
7. Třídní knihy školní rok 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
8. Zápisy z jednání pedagogické rady školní rok 2020/2021 a 2021/2022
9. Dokumentace školního poradenského pracoviště
10. Dokumentace školní družiny
11. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Klíče m otevíráme svět“ platný od 1. 9. 2021
12. Další dokumentace mateřské školy
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (týkající se odborné kvalifikace)
14. Dokumentace týkající se oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví včetně knih úrazů
15. Ekonomická dokumentace školy
16. Dokumentace k oblasti školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Kotyzová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Jana Kotyzová v. r.

Mgr. Jan Čípera,
školní inspektor

Mgr. Jan Čípera v. r.

Mgr. Zdeňka Dufková,
školní inspektorka

Mgr. Zdeňka Dufková v. r.

Mgr. Ludmila Hadravová,
školní inspektorka

Mgr. Ludmila Hadravová v. r.

Mgr. Bc. Regina Mihulová,
školní inspektorka

Mgr. Bc. Regina Mihulová v. r.

Bc. Vladimír Štípl,
kontrolní pracovník

Bc. Vladimír Štípl v. r.

V Českých Budějovicích 29. 4. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vladimír Čunát,
ředitel školy

Mgr. Vladimír Čunát v. r.

V Českých Budějovicích 6. 5. 2022